

ЗАМАНА

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫГАДЫ

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАГЪАСЫ
3 СОМДУ

КОЛЛЕГИЯ

Алгъа барырга ахшы халла кьуралгандыла

КЪМР-ни Промышленность, отлукъ-энергетика комплекс эм жашуу журт-коммунальный молк министрствосуну коллегиясы жыйынуунда озъган жылды ишотлары сюзюлгенди, алда кезиге борча белгиленгенди.

Ведомствону бөлмолеринде хал кыйла болганын юсюнден докладны министр Уяналаны Казим этгенди. Сөзүшюнү асламында ол молк жориктоуде жиберилген кемчиликке, толтурулмай кыалган ишлеге бурганды.

Министерствону бойсунуунда болган предпритияла жети миллиард 383 миллион сом багысы продукция чыгаргандыла. 2006 жылдагыш бла тенгештиргенде, ол 126.5 проценти. Жетишми болганына санында «Кабельный завод «Кавказкабель», «Терекалмаз», «Техноприбор», «Нальчикки машина илешуу аппаратура заводу», «Телемеханика» акционер общества болганды.

Озъган жылда республиканын промышленностун айналытуга аслам аз бургуланды. КЪМР-ни Президентни Арсен Канокону уллу эм орталык предпритияны бир кыуунула болганды, алдында проблемалар кетювуну, ишин жаңыга кыууну жоллары белгиленгенди. Ол жаны бла вопросла КЪМР-ни Парламентинде да сюзюлгенди.

багысы жумуш этгенди. Дебитор эм кредитор борча азайтылгандыла, иш хакъ тлеу жаны бла хал ийленгенди. Коз арты-кышы кезиге алгандан хазырлануу хазырланды, газ, ток бла жалчытууда айтырга уллу чырмау чыкмаганды.

Жашуу журт-коммунальный молкно реформалауу, анга рынокну илемлерине тийишликте башчылык этиу жаны бла борча кылау толтурулгандыларын ачыклагандан сора министр республика жашуу журт фонд не халда болганын, капитал ремонт этилме не да, бек эски болуп, кертириллик мекамланы ислеринде айтканды, ол жаны бла аяраш программа жарашдырылганды, ал кылау толтурула барганларын билдиргенди.

Министри орунбасары Борис Балагов кеп фатарлы койлеге карап ремонт эттиуге, аяраш олтурга кыоржуу мекамла жашау жаны бла борча кылауу болуштуруу тынгылы аныганды.

Акыры 2-чи бетдеди.

«Татьяна-2008»

Юч жашы ичинде Россейде 25-чи январ студент тэлеоню бек уллу байрамалардан бирине саналат. Белингиче, 1755 жылда патчах Елизавета Петровна буйругу бла Москваны университетти кьуралганды.

Ол кюн бу бийик окуу юню башчысы студент тэлеоню балдан этилген медовуха ичи бла сыйлайды. Ол адет бизни университетте да барды.

Ма бу жол да КЪМКУ-ну ректору Барасби Карамурзов КЪМР-ни Президентини Администрациясына башчысы Альберт Кажаров бла бирге ол тереми бузмагандыла. Байрам а окуу юню фойесинде миллет ашланы керюмчюнден башланган эди. Дагында Барасби Сулейманович ол кыуунчы кытайшханланы жарык теспеуо бла да сейриндиргенди. Аплайны хар кунде кермесю!

Ити бла байрам, университетти жыры эм теспеуо кыуулары кытайшып, андан ары бардырылганды.

Альберт Кажаров а Президент Арсен Канокону жаш тэлеоню алганын сыйлауу угында. Андан сора да тынгыла Татьянаны арала-

Барасби Карамурзов боза кыла турды.

рында жыл сайын бардырылган конкурс этенди. Анга бу атны жорюгтен алты кыыз кытайшхан эдиле. Финалгыз аладан жалаңада юносо чыктыгандыла. Аланы хар

Төренни бузмай

бири да кеси хазырлаган ашарыксы керюгзотенди, саялаган усталыгы бла байламлы соруптага жуупла бергенди. Бу жолгу конкурс алгынгылыдан энчилиги неде эди десегиз, быый аны жори угай, ары келген адамла озюгенди эм «Татьяна-2008» деген ата ла дизайн колледжи графика бөлмюно окуучуна

Татьяна Синеваны тийишли кергенди. Ол айтканга кере, бу ат анга ынасына журтеине берилгенди.

Акыры 3-чу бетдеди.

Презентация

Азатлык учундурса акьылны...

Озъган жыл, закки Къайсынни 90-жылдыгы билгели, аны чыгармачылыгы, терен адамлыгынын, чомарт жорегини юсюнден да аллай бир ойлтыганды эм жазылганды, узак да бармой дагында мынча жаны шарт билгери деп саныгыла кеп болмаз эдиле. Алай чынты немзучу чыгармачылык дунясы чексизди, аны юсюнден оюмла да, насипка, таусулуп кыламында, илму ишле жазылады, жангы китابل басмаганды.

Алай китапны жарашдырганды Къулийланы Къайсынны кой бийеси Элизат. Ол орус тилде «Эльбрус» китал басмада «Ум, окрылганын свободой» деген ат бла чыктыганды. Ары поэзия стьлары, интервьюлары, жыйынууда, тобушунде айткан сөзлери, аны юсюнен

ден эсгериле, ахшы шүклярына жазган, анга келген кыгалты киргенди. Аладан кёбюсю биринчи кере басмаганды.

СУРАТДА (солдан онгга) Баразбийланы Исмайыл, Михаил Клецов, Хачим Кауфов, Къулийланы Элизат, Бенелпаны Илияс эм Сюзайланы Ахмат.

Акыры 2-чи бетдеди.

РЕСПУБЛИКАЛЫК ПРОГРАММА

Жюз кере къайтарыллыкды

Кыралда перестройка башланганын, Къабарты-Малклары агропромшленность комплексине къайтарыл бир суу сугарычу аны текене болуу эди! Аны юсюнде эм молк битимлеге сууу жебирип суттарыга он берген молле аралы илгилине чымуузу ишленгенди. Аны кый, бир кезигуде республикада энци Мелиорация эм суу молк министрствон, коллектив молкпуде а мелиоратор деген усталык окууна болганды. Ол заттаны хазырлардан кыаллай хау болулу жылда да мизреу-

жауунла жаусала, тирлик кюллу болула, жауунсуз жылда аны битти кыйыныла азырафан терер, озган эм молк жылдача.

Бытты иги кесек жерге битимле койгенди, кеп мизреуле нархох, чеплеу бахчаланы сипоска оруп кыоргуз тошгенди. Аны баш сылтуу республикада молкпе арап илгилине жарасуу болганын, суу сугарычу техниканы жокьлугу бла байламлыды. Кертиди, районки аралы магистраль клинпиде суу жетишпирча болганыла турды. Алай андан эли то-

КЪМР-ни Президентини блай

Президентини блай прес-службасы

вар чыгарычулагы не хазыр? Алай болумдан оюм этип, Къабарты-Малклары башчылары баша айтылган кемчилик кетериге оюлашханды. Алай РФ-ни Правительство кыабил этген «Агропромшленность комплексини айналытуу» башчысы жашуу бардырырга тийишли кыуунчылук этер муратда 2008-2012 жылда КЪМР-ни эм молкно айтууга аталган энци программа жарашдырылды. Аны бек алгызамзанылыгырге керекли тумашланы арасында мелиорация ишин жаңыдан алгы юсюне салырга эм айнытырга деп тохташдырылды.

Акыры 2-чи бетдеди.

ЖЕР-ЖЕРЛИ ВАСТЬ

Тынчайган кыруу кыалыр

Эпилини жашуларын жеңиллетирча жумушланы тамамлауга, чырмауланы, кемчиликкери кетериге эрте жылда, эп Советлада ишленгенден сора да, молкпелю район организацила кытайшы турганды. Энди ул эм жарууланы жоюу жалаңа эли администрацияны бойнуна салынып.

Жер-жерли самоуправляны юсюнден 131-чи номерли Федеральный закон бла алага кеп торюо эркилик да берилгенди, аны бла бирге борларга да кышулганды. Аланы жетишми тамамлар ючюн, тирлик, кыруу хуерлик, жууптылык да болудга керенди. Баша аман болмаганын аныгала, айпанамазан жорюмосон, тиле да, даудай да билмесен, жарууланы юслеринде бир айткан бла тынчай кысанг, бар онганы топу хазырларгыга юрешмесен, жарылыксыла кышула барлыкды аныс, тышандан келип бир адам да болушурдук, тойдуо.

Мен ангайгандан, Жангы Малкар энци администрациясы башчысы Текуланы Ханалини жашы Къурманбий ол заттаны иги биледи, заманга керме мадарла этеди. Кюндозом кыда, керсинде окуу ишлери не зат мажарлы, кимге кылау бла болушуну деген жашарыбыздан бирди.

Не айты барды, ырысы кытылык эртеден кылылган жарууланы барын да терк кетерип кыорча он бермедик. Алай халда адамланы барысын да бирча ыразы эттен

Акыры 2-чи бетдеди.

СУРАТДА (онгдан солга) Текуланы Къурманбий Арик энци администрациясына башчысы бла. Сурагы МАМАЙЛАНЫ Алия алганды.

Дуниядан хабарла

Космосда - 12 жыл

Байконур космодромдан «Протон» космос кеме Жерни тийишли орбитасына свая байламлыкыны жанытырыкь спутникни чыгарганды. Космос учулуга башчылык этген араны келечиккени айтханы кере, ол спутник 12 жылы ишлеп турлукды эм бек узак жерле бла байламлыканы тутуучу жалчытырыкьды.

Жашууно кыоржуу жокьду

Приморский крайны губернаторуну орунбасары Сергей Сабух, эртенликке 8 саат болу ишеге тебиргенди, анга чабуулук этген бандит, автомат саудан атып, вице-губернатору ишбаша эм кыруула жарала салганды. Болницада Сабух операция этгенди. Врачаны айтханлары кере, аны жанына кыоржуу жокьду.

Бу кыяны иш ол байламлы тинтеу эм бандитни изилеу бек кызы бардырылды, улгопный иш да башланганды.

Ара Европа алпиды

Бидириуге кере, тохтамай жаууган кыар боранда Ара Европа бир-бир кылараларн ачытхандыла. Хал артыкта Австрия, Чехияда эм Польшада кыянында. 130-140 метр теркил бла урган кыар кыаты боран Австрияда жоюле бла саналг-

ан юйлени башларын бузганды, теректине адуур, жоюланы транспорт жорюмоз-ча этенди. Чехияда 10000, Польшада 15000 минт адам электрококоско кыалганды.

Бу кыралда кыуарычула, ремонт бла кюрешен бригадала, коммуналь шлужбла кече-кюн демеи ишледи. Инфорация агентстволаны билдиргендерине кере, теректе дуганда кеп машинала уууланганды 3 адам этгенди, 100 чакылы бир адам жаралы болганды.

Оппозиция кыозгылганды

Ливаны ара шахары Бейрутта оппозиция власть кыолуга кыажуа бардыргы демонстрацияланы кезуоюнде демонстрантланы бла полициячылары араларында кыаты сермиле болганды. Аны кезуоюнде полицайла суууну хазырлангандыла, аны хатасында 8 адам этгенди, 12 адам да жаралы болганды.

Жумушкы каргара тошгенди

Казандан билдиргендерине кере, 5-чи этакдан жыгылганы сабий суу кыалганды. Ол жыгылырны аллында ючю терен кыар жауган эди. Жыгылган сабий бир метр терениги болган жумушкы кыарга тошгенди.

Врачаны айтханлары кере, сабийге айтырга заран тошмөгенди, ол эки-оң кюндөн сора болындадан чыгарыкьды.

Эл молк

Продукцияны жарашдырып сатадыла

«Нововановское» халк предпрития, кыруу Май районуа угай, саулай Къабарты-Малкырада да блогюнде жетишми ишлеп турган коллектив молкпеден бирди. Жыл сайын производствон-экономика жаны бла прогно керюмдолорин жетишми толтурды, малчылыкка, жерчиликке да алгыз ышангылы атлама эти барды. Аны предпрития ары юч жылда «Республиканы бек айырмалы эп молк предпритиясы» деген сыйты этиди, ол аны саугууланганы да шагьатлык этеди.

Нововановкачыла продукция чыгаруу бодорюу бла бирге аны сатыудан кеп хазыр тошюруге да аслам аз бурдыла. Жерчиликден, малчылыккадан алган продукциялары хазна кыламы барысын да кеслеринде жарашдырып сатадыла. Молкно пеканысы, ошюно жарашдырычу, кыайлама, чеплеу жуу этиучю, консерва цехлери, тирмени бардыла. Сөз ючюн, сют цехе жылгыз 2900-3000 тонна продукция жарашдырылады, кефир, сют кыууган пакетелден миллионга жууугу, 80-85 тонна бишлык, аллай бир да сют баш чыгарылады.

Къыйма кыйи коллективни да уллуду кыяны ара молкно экономикасын ююлуде. Предпрития жыл сайын 800-850 тонна эт чыгарды. Аны иги кеске баша айтылганы цехе жарашдырылды. Сатыу-алыу этиучю жерлеге къыймаланы торлю-торлю сорларын 50 тонна жибериле. Аланы сатыудан молкно кассасына иги кеске ахча тошеди.

Акыры 2-чи бетдеди.

Төрөни бузмай

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Студентлери конон бөлүгүндө «Единая Россия» партияда бир жында кыламанга. Аны бизин республикада регион бөлүмү студентлерге Профсоюзданын дореждине улуу байрам кыраганды. Ол ичинде жаш тейлону адисларга КМР-ни Президентин Парламентке келечин, Президентин администрациясын башчысына заместителн За-

мир Каширокон, «Единая Россия» политика партияны КМР-де регион бөлүмүнө исполкомуну таматасы Владислав Датченко да келген эдиле. Владислав Григорьевич айырууларга жамауат жашауга тири кытышкан бир кыуум жашын эм кызыны сыйты грамотала бла сауылап берди. Бзы бла искусстволаны Север Кавказ институтуну бла Ксабарты-Малквард кырал ад молк академияны факультеттерин жыр айтканды

Вячеслав Датченко жамауат ише кытышкан жашларга грамотала береди.

Бизин бла бир кезинде жашаганна

Скульптор

Скульптор Михаил Тухамашевни аты Ксабарты-Малкварда энци жерин алады. Аны суратлау искусстволаны музейин залларында салынган иштери наль-кичмелден келгене, бери келген көнөкылга да белгилитиле. Художник Михаил Хамидович карды да факмулурга санадыла. Айхай да ол даулашсады. Авторуну чыгармаларында стилини усталыгы, чемерлигин, оюмуну башкалагы ушамаган эңчилгин кергөрүе болуучу.

Михайл Тухамашев Куйлыланы Кыйсаыны эсертмесин эскизине керип ишти турды, аны кытында соевген жашы Заурат

Кыйса уста да кеси жашаган заманын кергөртөрүө итнени эмда сюеди. Ол а Михаилни кылуида келди. Кесини замандыда Ростовда художестволу училищени бошоган, КМАССР-ни искусстволарыны сыйлы кулукчусу керекли теманы сайлы, ама кылай да бинеди. Скульптору республиканы, зоналы битеуресой кермочлени барысына да кытышканы, сөзсөз, аны чыгармачылык иш бла кыты да, тири да керештенине шагылткык этеди.

Гитче Мишанын школда ксабарты тилден, тырдан сурат ишгерге юйргөтен устаны юйорюнде өсөтди. Атасы Хамид Асланбековч Ариг элде намыс-сыйлы жюргөн адем болгонды, аны «шыгышка» санадыла. Бурун Кыйса устан уа ар-абайыты уа бек кыгычысы (исары) болуп турганды, арда Нальчике Леничи окуму шахарчыны бошоп, кеси элинде устан болуп ишлегенди.

Атасы жашыны сурат ишгерге сюйргөтүө керекте керекте, дегени айтып, кеси кочине ийнандырганды. Анасы уа – динге ийнанган тирише, битеу кочини юй жумушка берген юй бийе, жашын бу ишин жаратмаганды. «Керексин» зат бла корештенине тырдан этеди.

Былдай Михаил Тухамашев бла Куйлыланы Тухамашу улуу шухло багытталганын энци айта кертеги тиимшиди. Аны мастерскоюнда завки поэтин кеси кылуу бла ишленген бир нечча скульптура портретлери салынган турганына да анга шагартык этеди. Нальчкени Кыйсаыны атын жюргөткөн бек ариу проспектеринден бирини майданында малкар халкыны дуния тангыган тауушук жашыны эсертмесини автору да ол болганын өтхемлик бла белгилегенди.

Михайл математиканы сюйргөткенди, алгебра дерследэ эриги олтурганды, устан тийишурну суратын ишлегенди, сураттарын жыртып, аны классдан кылашканына алай абайыты уа бек сюйргөткөнди, ксабарты авторларыны окуучуны.

Художниклени Москвада, Россияни ЮГ кесегенди, Ростовда бла Краснодарда, Север Кавказ республикада кермочлөгө ол кесини жангы, сейрик ишери бла көр кытышканы, «Жашыны портретинде», «Теуланы кызыларында», «Кыйбулда», дагыда башкалардын монументи, суратты чыгармалыны устаныча, профессионал художникча, аны эңчилги керююн турды.

Бир жол атасы Мишаны белгилу художник Николай Гусаченкога келтиргенди, художник искусствосуна юйргөткөнү керекте. Алай абайыты уа бек дерслерине жюруп башлады. Школун бошогандан сора Михаилни шаха жунери сабиле - Кумаков, Муллаев бла бирге Ростовну Греков аты художестволу училищесине жибередиле. Жашла, аны кермочлөгө алай абайыты уа бек андыла, ахчалар жетпей, ийриликке вагонка кыратып тургандыла.

В.И. Ленин тугуанын жою жылыгына аталап, «Совет Россия» деген ат бла бардырыган терточно республиканын суратлау кермочле сыйлы кулукчусун, РФ-ни М.Х. Тухамашев РФСФСР-ни Министрлерин Советини диплому бла саулаштыргангыны. «Сыйлыкын Белгисини» орденин квалери, КМАССР-ни искусстволарыны сыйлы кулукчусун, РФ-ни Художниклери оюунун чени Михаил Хамидовичини скульптура ишери искусствону чыгармаларына, адамны кылууну усталыгыны деменигиликке, туудуулагына, аладан тургуналыга да кылыктыдыла.

Училищедэ тауушук устан коллектив болгонды. М. Тухамашев кел салды кылуунда. Жонер, И. Юсупов кеси сынауу педатагы ошкундыла, ала лепкага, сурат ишгерге, композицияга юйргөткенди, аланы кесерини да сейрик суратлары – ишери болгондыла, предметтерин сюйргөткенди, искусствода торло-торло направленилга юйргөткөрүөгөн да уллу жорек ыраптыккык бла жулшундыла.

Ол этген скульптура чыгармалары, портретлени Пензаны, Москваны, Ростовну, Краснодарны библиотекаларында бла музейлеринде да кергөрү болуучу, авторун иштери графиканы, сураттарын, живописин сюйргөткөнү тамамануу штрихлери, тазылыклары бла кесерине бир кийик тартадыла.

Студент жылга төрк ооздыла, Михаил Ленинградда Репин аты институтта окургы жибередиле. Ол, документтерин бары окургы кигенден сора Нальчике келди, кеси аллы ишгерге бек сюе эди, академиялы отпуск алып, андан сора артка кыаймайды. Жаш художонке сакалзаны көлдү, көп берил баштайдыла.

Тухамашевни хар кермочю да художникча, скульпторча, аны өзс барган устаны кермочлөгөн окуяна ала бичери ксабарты миллет скульптору ага уллу сый, даража берилген да андыды. Бу тизгинине авторларынды би аныды алап Амур бла бир юйде көп жыланы жашаганы себепли Михаил Хамидовичи бир бири артында тагы эдик.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Жашы дундандан замансыз кеткенин айтынданы, бек жардыкты. Энди аны кенг, жарык мастерскоюда олтуруп, көп затны юсөөдөн өслөшкү. Бу сейрик, халал жоректи, огуруду адам Кыйсаы бла көр кытышканын, бир бирлерине бек сюйргөткөнү, Залимхананы Чокканы юйорю, аны жашлары Хусей, Михайл бла да ашы шухло буга-анларны юсөөдөн халар айтканды, көксөндөм көзлери бир аламан жарай эдиле, эрининде, бет орамдында да ишармуну куслене.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Айхай да, суратлау искусстводан анылау, усталыгы бла да бизни кесине этип, айта эди. Аны халаларына музейде эжурсоводу айткандарына тынгы-леринде берилдикте. Конгрессге 80 чаклык бир кыралдан чакырылган 500-ден аслам журналист келликчи.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Россейде басманы академиясы коммерция бла керештенин организациа регистратсия этилгенди, алай сюе, аны ала бла жаандуруу, авторун иштери графиканы, сураттарын, живописин сюйргөткөнү тамамануу штрихлери, тазылыклары бла кесерине бир кийик тартадыла.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

«Юмкс»: комик театрын артистлери студентле бла бирге оюн кергөртөдү.

ла, Институтун Мадина Абазова, Дисна бла Ислам Калмыкова, «Дефект» деген дүт жыргандыла, академияда а - Илана Казанчева. «Смкс»: комик-театры артистлери уа, усталганы, студентлени да сахнага чыгарып, аланы кийиндирип, «жангы юйорюно» кырап, тынгылай той да этип, жыйылгандыла заруулукка табыдыргандыла. Андан сора ашаркырадан толуп солпадан туруп, жаш төпсө теспөтөбери.

Алай бла студентле сюеяндан сора солугра, колгөргөндө ошкундыла. «Татылганы конон» - былай кыуучалык өтдөрлөгөн кесерини да ыразы болганылары ачык керююн тура эди.

Материалыны басмага ЗАИМЛАНЫ Залина, АБУ улу АЙ хазырлагандыла. Суратланы ТОПУРАЛЫ Камал, МАМАИЛАНЫ Алай алгандыла.

ла. Качествосу бек иги болгонды.

Бытыр жайда кесини гитче экандысы болгон Тогузаланы Алим Мухарбийден анда ишленгенге кесини рецентин юйргөткөнү тилгенди. Жаша да үбүл дегенге. Уста да көп салып керушөгөндө, Жердик, Кырди, сык бир конону ичинде келип кыалайды. Анга жылга керкилде. Етмекни качественосу юсөөдөн а зылуучуа игрек болура.

Мухарбий Талибович энци рецентини бар эди дегеникче, мен аны жумушунда жашарыныгы жалаанда аны бла байламы сунмаймы. Нек дегенде ол кеси туткан ише сөзлүй жорети бла берилгенди. Аны себепли аты да айтылганды. Халк ол бийирген гыржыны татуууну буюгон да унутмай турганы да аны конону.

ХОСАЛНЫ Фатима.

Материалыны

Этмекни татууу

Жашау тохтаусуз алгы барганыла турды. Эллирибизде атлары айтылган, халк тангыган устала да кырагандыла, кетедиле. Бюксөмөлдө өртөгөтүлү пещини ишгерге базналлыкларыбыз неда татуулу, качественосу бла кууандырганын, адамны ашаркыган келтирген, юрүю ийиш этген этмекни халк сюйгөн алырча бишарлыкларыбыз айы көп тойлоодоле.

Кшахатау элде халал жорекли, этмек биширу ишини жашарыныгыларын иги билген, 1965-1975 жылпада чемерлиги бла ата айтылып турган адеми жашады. Ол Туменланы Талиби жашы Мухарбийди. Етмек биширүү кереси замандында Прохладна шахарда окуганды. Ишле а ол жылпада Эзеланы Кой-ке, бекеранча башлаган эди. Кесини юсөөдөн артык айтыргы сюйргөн, биргесине ишлеп турганыланы юсөөдөн сюйкөл халаларды.

Етмекни кыол бла ишленген пещеде бишргөнбиз. Аны формасын да кесибиз жарашдыргандыбыз. Бир керге 250 килограмма тыныны биширип тургандыбыз. Гыржанын бир сагатыны ичинде керекли температурга са салып, алай тутканды. Андан сора саналганды ол иги билгенге. Энци рецентини да болганды. Татыланы жазырап туруп, биз кесибиз этген ачыткыны хайырлангандыбыз.

ла. Качествосу бек иги болгонды.

Бытыр жайда кесини гитче экандысы болгон Тогузаланы Алим Мухарбийден анда ишленгенге кесини рецентин юйргөткөнү тилгенди. Жаша да үбүл дегенге. Уста да көп салып керушөгөндө, Жердик, Кырди, сык бир конону ичинде келип кыалайды. Анга жылга керкилде. Етмекни качественосу юсөөдөн а зылуучуа игрек болура.

Мухарбий Талибович энци рецентини бар эди дегеникче, мен аны жумушунда жашарыныгы жалаанда аны бла байламы сунмаймы. Нек дегенде ол кеси туткан ише сөзлүй жорети бла берилгенди. Аны себепли аты да айтылганды. Халк ол бийирген гыржыны татуууну буюгон да унутмай турганы да аны конону.

ХОСАЛНЫ Фатима.

Устала бардыла. Болсада ала азыды. Алай а жаш адамга кесерин билгенни юйргөтү амал тапкан, аксыллы адамдарында да тойбидиле. Ол усталыкка юйргөткөн сюйргөн азыдыла анысы.

Кшахатау элде халал жорекли, этмек биширу ишини жашарыныгыларын иги билген, 1965-1975 жылпада чемерлиги бла ата айтылып турган адеми жашады. Ол Туменланы Талиби жашы Мухарбийди. Етмек биширүү кереси замандында Прохладна шахарда окуганды. Ишле а ол жылпада Эзеланы Кой-ке, бекеранча башлаган эди. Кесини юсөөдөн артык айтыргы сюйргөн, биргесине ишлеп турганыланы юсөөдөн сюйкөл халаларды.

Етмекни кыол бла ишленген пещеде бишргөнбиз. Аны формасын да кесибиз жарашдыргандыбыз. Бир керге 250 килограмма тыныны биширип тургандыбыз. Гыржанын бир сагатыны ичинде керекли температурга са салып, алай тутканды. Андан сора саналганды ол иги билгенге. Энци рецентини да болганды. Татыланы жазырап туруп, биз кесибиз этген ачыткыны хайырлангандыбыз.

Аруу бишген, татуулу этмекни жалаанда кшахатау учура угай, анга жууктада жашаганы элени адамлары да сатып алгандыла, сюйгөн ашарганды. Бери Грузиядан окуяна келип турганды.

Табигый этмек

Кийикле өзөнге тигелейдиле

Элбрусту тийресе сейрик табигый байлыгы болгон тау жерди, алай ош, ол байлыкны чамай, тозотмай сакларга керекди. Алай этилмесе, ол ариулуугу да тас этеркиди эм айнымай, жангырмай да кылаыктыды.

Жерлери 27,3 миң гектар болдыла, ол хар заманда да контролдоола. Бизин бөлүмөбүз болорлары да бек көпөдөлө. Жанууарланы, кыанталыны, битимлени куруулагандан сора да, бузукчула кызуа керушөгөндө, ага чыныксыз кесеримди, ага чыныкты этерге кыймайбыз. Андан сора да, биотехника магханалары болгон ишле бла керешкени. Элбрусту тийресе солууга келгенге, эжурсантла, мында жашап турган адамла бла анылауы ишлени бардырабыз, ушактыла этебиз, дегенди кылауруу службаны таматасы Гүзөйланы Юсюн.

Тегерекеди куудуртени куруулууа буюнлары алачын инспекторланы ишлери хар заманда да көрүлө. Турист сезонуну кезуондо табигыйларда солугра деп атланган анызылардын дайым көбү-кыулак керек болды. Пүтөүкала бла келген турист кыуучула кесерини кылай жорюткөрүчүлери зат жазылыды да, ала бир ишлеген бек тынды. Аланы белгилу маршрутлары бардыла, алада уа хар керекти затла бла жашытылган жорешышыкка, отжасгасы, отуну бла да.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Миллет паркни битеу терториясында да болгон табигый комплекседе, историны эмда культулары магханалары болгон объектеге заран келтирик не торлоо ишлени да бардырагы аркни этилемди. Миллет парк да тохташдырарканын низамны алжашуу жашауда бардыруу уа куруулау жаны бла аны бөлүм жалчыла.

Тегерекеди куудуртени куруулууа буюнлары алачын инспекторланы ишлери хар заманда да көрүлө. Турист сезонуну кезуондо табигыйларда солугра деп атланган анызылардын дайым көбү-кыулак керек болды. Пүтөүкала бла келген турист кыуучула кесерини кылай жорюткөрүчүлери зат жазылыды да, ала бир ишлеген бек тынды. Аланы белгилу маршрутлары бардыла, алада уа хар керекти затла бла жашытылган жорешышыкка, отжасгасы, отуну бла да.

Солугра кеси алларына келгенге уа агачыны не кыадыр теринине кийриге керешкени, эркилик берилген жерде чапыра оршандырып тохтадыла, отунда деп, терекени кеседиле, от этедиле, аны хатасанды а от тошуге болуучу. Кылауруу службаны ишлеп турган ошон эркилик берилмей

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Миллет паркни битеу терториясында да болгон табигый комплекседе, историны эмда культулары магханалары болгон объектеге заран келтирик не торлоо ишлени да бардырагы аркни этилемди. Миллет парк да тохташдырарканын низамны алжашуу жашауда бардыруу уа куруулау жаны бла аны бөлүм жалчыла.

Солугра кеси алларына келгенге уа агачыны не кыадыр теринине кийриге керешкени, эркилик берилген жерде чапыра оршандырып тохтадыла, отунда деп, терекени кеседиле, от этедиле, аны хатасанды а от тошуге болуучу. Кылауруу службаны ишлеп турган ошон эркилик берилмей

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына. Андан сора да, инспектор-ла анда ушюк атылган таушуну штирик тойлозос. Ол да шагатылык этеди инспектор-ла кесерини ишлерин айлысыз толтурганыларына.

Медиа

Россейде Басманы академиясы кыралганды

Академияны атлары айтылган газетте бла журналда, Москваны, Санкт-Петербургну эм Татарстаны журналистлери союзулары, ИТАР-ТАСС информатсия агентствосун кыралганды. Организациа «Жюте кылапаны» творчестволу ишлерине багы болгон эм аланы басма изданилде ишленгенге себеплик этеде кер куларганды.

Россейде басманы академиясы коммерция бла керештенин организациа регистратсия этилгенди, алай сюе, аны ала бла жаандуруу, авторун иштери графиканы, сураттарын, живописин сюйргөткөнү тамамануу штрихлери, тазылыклары бла кесерине бир кийик тартадыла.

Медиа

Россейде Басманы академиясы кыралганды

Академия бек игине санапганыла да саугалы турлукчу. Хорлаганыны сайлауда журналист ишленгенге басма органы статус арилгенди. Биринчи саугала июньда Москвада бардырылгык орус басманы Х Битеулу конгрессини чекеринде берилдикте. Конгрессге 80 чаклык бир кыралдан чакырылган 500-ден аслам журналист келликчи.

Медиа

Россейде Басманы академиясы кыралганды

Академия бек игине санапганыла да саугалы турлукчу. Хорлаганыны сайлауда журналист ишленгенге басма органы статус арилгенди. Биринчи саугала июньда Москвада бардырылгык орус басманы Х Битеулу конгрессини чекеринде берилдикте. Конгрессге 80 чаклык бир кыралдан чакырылган 500-ден аслам журналист келликчи.

Медиа

Россейде Басманы академиясы кыралганды

Академия бек игине санапганыла да саугалы турлукчу. Хорлаганыны сайлауда журналист ишленгенге басма органы статус арилгенди. Биринчи саугала июньда Москвада бардырылгык орус басманы Х Битеулу конгрессини чекеринде берилдикте. Конгрессге 80 чаклык бир кыралдан чакырылган 500-ден аслам журналист келликчи.

